

DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecători: Ala Cobăneanu, Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând în ședință închisă recursul declarat de către avocatul Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de XXXXX împotriva YYYYYY cu privire la schimbarea domiciliului copilului minor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de XXXXX, fiind menținută hotărârea Judecătoriai Ștefan Vodă din 24 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă

La 12 iulie 2016 XXXXX s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva YYYYYY cu privire la schimbarea domiciliului copilului minor.

În motivarea acțiunii XXXXX a indicat că la 11 mai 2008 a înregistrat căsătoria cu YYYYYY. Din viața conjugală, la ZZZZZ s-a născut fiul ZZZZZ.

În temeiul hotărârii judecătorești din 17 ianuarie 2013 căsătoria a fost desfăcută. La desfacerea căsătoriei, s-a determinat domiciliul copilului minor, cu mama.

Invocă reclamantul că YYYYYY a plecat peste hotare, iar copilul a fost lăsat în grija bunicii sale YYYYYY, care nu are grijă de el, fiind nespălat, neîmbrăcat. YYYYYY lucrează la vie și pleacă la muncă de dimineață de la ora 06.00, iar copilul ZZZZZ îl aduce în fața grădiniței, când grădinița este încă închisă și copilul stă singur, fără supravegherea nimănui, până ce vine educatoarea la grădiniță la 08.00 - 08.30.

În vara anului 2015, la solicitarea YYYYYY, primăria s. Antonești a instituit tutela asupra copilului pe numele YYYYYY. Indică XXXXX că ultima nu-i permite lui de a vedea copilul, fără nici un motiv. De fiecare dată îl alungă neîntemeiat.

Totodată relatează XXXXX că, la 12.09.2012 a mers la medic împreună cu copilul ZZZZZ, deoarece era bolnav, apoi i-a procurat încălțăminte specială ortopedică.

Menționează că, la el acasă alături de bunica pe linia paternă XXXXX, copilul se simte în siguranță. Ei îi pot acorda o îngrijire și educație corespunzătoare copilului. Până a fi instituită tutela, deși pârâta se afla peste hotarele țării, copilul mult timp a locuit la XXXXX și XXXXX. Ei i-au acordat o îngrijire și educație corespunzătoare.

Indică reclamantul că, XXXXX este secretara directorului gimnaziului din s. Antonești, iar XXXXX este un bun gospodar. Reclamantul împreună cu părinții săi, poate să acorde o îngrijire și o educație corespunzătoare copilului. Având în vedere calitățile morale ale reclamantului și părinților lui, relațiile existente între ei și copil, posibilitățile lor de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului, reieșind din îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai, consideră XXXXX că domiciliul copilului urmează a fi stabilit cu el. Condițiile de trai a reclamantului, sunt mult mai bune decât în cazul pârâtei. Pârâta a încălcat obligațiile sale față de copil, care derivă inclusiv din hotărârea judecătorească prin care a fost stabilit domiciliul copilului, neacordându-i îngrijire copilului, fiind peste hotarele țării și nici nu-i permite reclamantului de a vedea copilul.

Solicită reclamantul de a dispune schimbarea domiciliului copilului minor ZZZZZ, născut la ZZZZZ cu tatăl, XXXXX.

Prin hotărârea Judecătorei Ștefan Vodă din 24 ianuarie 2017 acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2017 apelul declarat de XXXXX s-a respins ca neântemeiat, fiind menținută hotărârea Judecătorei Ștefan Vodă din 24 ianuarie 2017.

La data de 16 iunie 2017 avocatul Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că la adoptarea deciziei sale instanța de apel a ignorat prevederile art.54 cât și prevederile art.64 alin.(3) Codul Familiei.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 septembrie 2017 completul din 3 judecători au considerat recursul admisibil și au decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, pentru elucidarea problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs depusă de avocatul Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX, precum și pentru stabilirea unor circumstanțe importante ale cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a invitat părțile în proces să se prezinte în ședința de judecată.

Prezenta cauză civilă a fost fixată spre examinare în ordine de recurs pentru data de 11 octombrie 2017, cu invitarea părților la proces.

În cadrul ședinței de judecată din 11 octombrie 2017, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat necesar să declare ședința închisă.

În ședința de judecată, avocatul Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX, în baza mandatului seria MA nr.1009508 din 17 iunie 2016, a susținut recursul înaintat la 16 iunie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În cadrul ședinței de judecată s-a prezentat avocatul Ion Gherțescu în interesele intimitei YYYYYY, în baza mandatului seria MA nr.0882023 din 26 august 2016, care a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În cadrul ședinței de judecată s-a prezentat reprezentantul Direcției asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă, Moraru Viorica în baza procurii nr.623 din 07 iunie 2017, care a invocat că lasă la discreția instanței examinarea recursului declarat de avocatul Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX, deoarece ambii sunt părinți ai copilului minor ZZZZZ, și ambii părinți se caracterizează pozitiv, dispun de condiții de trai bune.

În cadrul ședinței de judecată nu s-au prezentat recurentul XXXXX și intimata YYYYYY, fiind citați legal, motivul neprezentării în cadrul ședinței de judecată din explicațiile avocaților acestora este plecarea lor la muncă peste hotarele țării.

Audiind declarațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

După cum rezultă din materialele cauzei, înaintând acțiunea în instanța de judecată împotriva YYYYYY, XXXXX a solicitat de a dispune schimbarea domiciliului copilului minor ZZZZZ, născut la ZZZZZ cu el.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, soluție menținută și de instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel a soluționat corect litigiul dedus judecării și la emiterea deciziei a aplicat corect normele de drept material și procedural reieșind din următoarele.

Din materialele dosarului rezultă că la 11 mai 2008 părțile au înregistrat căsătoria, iar din viața conjugală, la ZZZZZ s-a născut fiul ZZZZZ.

Potrivit hotărârii Judecătoriei Slobozia din 17 ianuarie 2013 căsătoria dintre XXXXX și YYYYYY a fost desfăcută. La desfacerea căsătoriei, s-a determinat domiciliul copilului minor, cu mama. (f.d.6)

La 17 iunie 2015 bunica pe linia maternă YYYYYY s-a adresat primăriei s.Antonești pentru instituirea tutelei în privința nepotului său (f.d.12).

Conform art. 63 din Codul familiei, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vârsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.).

La determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului adoptată la New York din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea acestuia reprezintă o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

Art. 3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului statuează că în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala. Instanța de judecată, soluționând problema stabilirii domiciliului copilului minor, are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților legali sau altor persoane cărora le-a fost încredințat în mod legal și în acest scop va lua măsurile corespunzătoare.

Astfel, se conchide că imperativele asigurării celei mai bune protecții a intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinților, motiv din care protecția, buna dezvoltare a copilului, inclusiv atașamentul sentimental și siguranța acestuia vor constitui circumstanțe determinate pentru instanță la stabilirea copilului minor.

La caz, potrivit raportului despre dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare, la finele grupei pregătitoare, efectuat în privința copilului ZZZZZ de către grădinița de copii „Guguță” din s. Antonești la 24 mai 2016, Colegiul civil menționează că conform raportului dat copilul are o bună dezvoltare, o reușită bună în activitățile practice.(f.d.37-40)

Totodată, potrivit raportului specialistului din cadrul Centrului Independent de Diagnostic Psihologic „CEXI-FR” SRL la 17 august 2016, nivelul de dezvoltare a minorului corespunde vârstei, se remarcă că copilul ZZZZZ evidențiază atitudinea negativă față de tatăl său, nu simte grija și atenția lui (f.d.42-47).

Din avizul Direcției Asistență Socială și Protecția familiei al Consiliului raional Ștefan Vodă, rezultă că ambii părinți a copilului nu se află pe teritoriul localității, fiind plecați peste hotarele țării, iar copilul a rămas în grija bunicii YYYYY (f.d.67).

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră legală și întemeiată decizia instanței de apel privind respingerea acțiunii înaintată de XXXXX, or interesul superior al copilului are importanță primordială în raport cu drepturile și interesele soților.

La caz, instanța de recurs invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23 iunie 1993, în speța Hoffmann contra Austriei nr. 12875/87, unde Curtea a reiterat că interesele copilului sunt decisive în vederea acordării priorității unuia dintre soți.

Nu poate fi reținut argumentul avocatul Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX precum că, mama YYYYY este plecată peste hotarele R.

Moldova, încălcând astfel prevederile art.64 alin.(3) Codul Familiei, deoarece și tatăl XXXXX este plecat peste hotarele R. Moldova.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că în situația în care recurentul XXXXX întâmpină dificultăți la comunicarea cu fiul său, dânsul este în drept să se adreseze la autoritatea tutelară întru soluționarea chestiunii date.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, soluția dată de instanța de apel cu privire la respingerea acțiunii este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat în conformitate cu art. 130 CPC, iar argumentele avocatului Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute cu atât mai mult că argumentele date au servit obiect de studiu și în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către avocatul Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Alexandru Prisac în interesele recurentului XXXXX.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de XXXXX împotriva YYYYYY cu privire la schimbarea domiciliului copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru